

10 oktober 2021

Jakob vlucht naar Charan

Genesis 27:42-28:22

Thema: De hemel gaat open

Doel

De kinderen ontdekken dat God laat zien wie Hij wil zijn voor de vluchtende Jakob. Hij droomt over een ladder naar de hemel. Gods engelen zullen overal bij Jakob zijn.

Toelichting

Rebekka helpt Jakob opnieuw. Ze haalt Isaak over Jakob naar haar neef Laban te laten vluchten. Voordat Jakob vertrekt krijgt hij de verbondszeggen: hij wordt vader van veel nakomelingen, veel volken en zal wonen in het land dat God aan Abraham beloofde, maar waaruit hij nu vluchten moet.

Onderweg naar een vreemd land en onbekende familieleden laat God Jakob dromen. Ondanks al zijn ongeloof en bedrog mag Jakob erop rekenen, dat God met hem meegaat. Hij heeft dat niet verdiend; Isaaks zegen bij het weggaan is een cadeau, genade. God opent de hemel en laat zien dat de engelen bij Jakob zijn, zijn leven lang. De HEER belooft dat Jakob een mooie toekomst heeft, ook al lijkt dat er nu helemaal niet op.

Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Een mooie droom

Richtlijnen: Vertel aan de jongste kinderen gewoon de geschiedenis. Leg daarbij de nadruk op het verdriet om het alleen zijn, het buiten moeten overnachten op een steen en Jakobs twijfel of God nog wel van hem wil houden na al zijn bedrog. Onderweg geeft de HEER Jakob antwoord. In een droom ziet Jakob dat God bij hem is door zijn engelen. Ze gaan en komen van een ladder uit de hemel. God belooft Jakob altijd te beschermen en te helpen. Het komt goed met Jakob, al merkt hij daar nog weinig van.

Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: God gaat met Jakob mee

Richtlijnen: Jakob moet een verre tocht maken naar een vreemd land. Alleen. Daar wil hij bij familie gaan wonen, die hij niet kent. Alles dat hij had is hij kwijt: zijn thuis, zijn spullen en zijn bekenden. Wat zal hij zich ellendig en eenzaam hebben gevoeld. Maar het is zijn eigen schuld.

Zal iemand hem helpen? Zal hij welkom zijn in Paddan-Aram? Zijn vader heeft hem Gods zegen gegeven voordat hij vertrok. De HEER zal hem tot een groot volk maken en eens mag hij wonen in Kanaän, het aan Abraham beloofde land. Wil God dat echt? Is Jakob dat wel waard?

's Nachts slaapt Jakob in de open lucht met een steen als kussen. Hij droomt. Jakob ziet een ladder met engelen. God belooft: Ik ga met jou mee, overal en altijd. Tegen alle verwachtingen in zegent God Jakob en geeft hem toekomst.

Titel van het BOVENBOUW-verhaal: De hemel gaat open

Richtlijnen: Niemand van ons weet hoe de hemel er uit ziet. De Bijbel zegt dat God daar is en dat het prachtig is, zonder verdriet, pijn en dreiging. Alleen maar vrede en geluk. En als we in God geloven, mogen we daar eens komen. Het klinkt veelbelovend. Maar hoe het precies is... we moeten afwachten.

Soms gaat hier op aarde de hemel even open. Dan laat God zich op een bijzondere manier zien. Jakob maakt dat mee in Betel. Van God trok hij zich tot nu toe weinig aan. Ja, hij geloofde wel, maar ging vaak zijn eigen gang. Met nare gevolgen! Daarom ligt hij hier nu alleen, ver van huis, buiten, als een zwerver. God laat hem een ladder met engelen zien, de hemel raakt de aarde. En God belooft dat Hij met Jakob zal meegaan.

Dat heeft de bedrieger Jakob nodig: een betrouwbare God die een nieuw begin geeft.

En wees nou eerlijk: wij hebben allemaal nodig dat God ons nieuwe moed en kracht geeft, als wij het verknoeid hebben.

Extra Bijbelgedeelte: Johannes 1:50-51

(Natanaël mag Jezus zien, de grote Verlosser. Jezus zegt hem dat dat nog grootser is dan wat Jakob in Betel zag. Door Jezus gaat de hemel echt open en komen Gods vrede en geluk dichterbij dan ooit)

Auteur: DW

Achtergrondinformatie

Bij het Bijbelgedeelte

Zie ook bij vorige week. Opnieuw gaat het om de spanning tussen de twee zonen van die ene vader. Dat is een rode draad door heel de Bijbel heen vanaf Kaïn en Abel. De tegenstellingen verscherpen zich. Grote thema's als vluchten en zicht krijgen op een door God gegeven toekomst spelen een belangrijke rol. Daarbij is de keuze voor wie je geliefde is (zowel als een hulp en als een tegenover) van betekenis.

Vers voor vers

- 27:41 Esau verwacht de dood van zijn vader op korte termijn, dat zal echter blijken wel mee te vallen. Isaak blijft langer dan verwacht in leven. Wat niet lang op zich laat wachten is de haat tegen Jakob, zijn broer.
- 27:42vv Rebekka stuurt Jakob weg. Zij heeft daarvoor twee redenen. In de eerste plaats vreest zij de wraaklust van Esau in de tweede plaats wil zij niet dat Jakob zich een hulp tegenover hem kiest uit de Kanaänitische vrouwen. Dat zou Jakob op een dwaalspoor kunnen brengen in zijn geloofsvertrouwen op de Here God.
- 28:1-5 Opmerkelijk genoeg voegt Isaak zich in dat standpunt van zijn vrouw. Rebekka leek tegenover hem te staan, maar blijkt hierin een hulp. Zij heeft vastgehouden aan Gods Woord met betrekking tot Jakob (zie achtergrondinformatie van vorige week). Nu blijkt ook dat niet Isaak, maar alleen de Here God zelf de zegen kan geven. Zegen is niet een voorwerp dat als vanzelf naar onze wil van hand tot hand kan gaan. Steeds opnieuw moet God zelf zijn belofte bevestigen. Aardig om op te merken dat hier Laban wordt getekend als broer van Rebekka. Zij is de moeder van Jakob, maar evengoed van Esau. De twee broers komen niet los van elkaar te staan; nooit. Net zomin als ooit een mens los van de naaste komt te staan.
- 28:6-9 Hier horen we hoe Esau op zijn beurt naar zijn eigen zin handelt in het zoeken van een vrouw.
- 28:10vv De engelen, zij zijn bode van God gaan eerst van beneden naar boven. Zij brengen dus de nood van de mensen als boodschappers voor Gods Aangezicht. Dan dalen zij als gediensstige geesten van Godswege naar de mensen af. In deze volgorde en niet omgekeerd.
- 28:13vv Gods belofte aan Jakob gegeven. Ondanks dat hij moest vluchten blijft hij drager van Gods beloften. De Here God is betrokken op een mens. Hij is de God van Abraham, Isaak en Jakob. Hij verbindt zich met mensen. Zo daalt Hij af in hun menselijke soms al te menselijke geschiedenis af. Uiteindelijk loopt het uit op die ene Zoon, Die de naam Immanuël – God met ons – zal dragen. De Here God zegt niet tevergeefs: Zie, Ik ben met u.
- 28:16vv Jakob heeft na zijn droom een vermoeden gekregen van de grootsheid van deze eeuwige belofte. Daarom doet hij een gelofte. Op Gods Woord mag een mens reageren met een antwoord. Dat gaat heel concreet vorm krijgen, zo formuleert Jakob het ook.

Auteur: GJK

Liederen

Psalm 91: 1,5 en 6

Lied 815

Lied 244

Jakob droomt

Kom maar gewoon

Heer, U kent mij als geen ander

(=Gezang 389 LvdK)

Alles wordt nieuw deel 2 nr. 4

Liedjes voor kinderen deel 1 Elly en Rikkert

Hemelhoog 50

Auteur: PZ

Een mooie droom

Inleiding

Wist je dat iedereen weleens droomt? Soms dromen we raar en moeten we er de volgende dag om lachen. Maar het kan ook zijn, dat je een droom van God krijgt. In de Bijbel staan ook veel verhalen over mensen die dromen. Een van die verhalen gaat over Jakob. Hij is op reis en voelt zich alleen en verdrietig. Maar dan ziet hij de Here God in een droom. De woorden die God tegen hem spreekt, maken Jakob weer blij en troosten hem. Luister maar hoe het verhaal gaat.

Bijbelvertelling

Het is ochtend. De eerste zonnestralen verwarmen Esaus gezicht. Het zal een mooie dag worden. Maar niet voor Esau. Hij kijkt zo boos. Zo vreselijk boos is hij op Jakob, zijn jongere broer. Jakob heeft door te liegen de belangrijkste zegen gekregen van zijn vader Isaak. En die belangrijke zegen was alleen voor de oudste zoon bedoeld. Hij, Esau had die zegen moeten krijgen. Esau maakt in het geheim een plan. Hij zegt tegen zichzelf: 'Wacht maar, binnenkort zal vader sterven, en dan maak ik Jakob dood'. Maar Rebekka, zijn moeder, hoort van het geheime plan dat Esau heeft.

Daarom zorgt ze ervoor dat Jakob op reis gaat. Hij moet heel lang gaan logeren bij haar broer, Laban. Daar zal Jakob trouwen en veilig zijn voor zijn boze broer. Ze helpt Jakob om zijn koffer in te pakken. Voordat Jakob van huis weggaat, zegt hij zijn vader Isaak gedag. En dan zegent Isaak zijn zoon Jakob weer. Hij zegt: 'laat het zo zijn, dat God jou veel familie geeft, kinderen en kleinkinderen. En laat het zo zijn, dat het land dat God aan je opa Abraham heeft gegeven van jou wordt'.

Isaak is klaar met praten en zakt terug in zijn stoel. 'Dag vader', zegt Jakob. Hij gaat op pad naar Charan, want daar woont oom Laban. Hij loopt een heel eind, totdat het bijna avond wordt. Wat is hij moe van het lopen! Jakob voelt dat hij helemaal alleen is. Er is niemand om mee te praten. Ook niet zijn moeder om hem welterusten te zeggen. En de Here God? Zal Die nog van hem houden na al zijn liegen? Dat weet hij niet goed. Misschien is God ook boos op hem, net als Esau.

Een lekker zacht bed is er niet onderweg. Jakob pakt een steen en gebruikt dat als kussen. Hij doet zijn ogen dicht en valt al snel in slaap. Jakob begint te dromen. Wat ziet hij? Er is een ladder op de plek waar hij slaapt. Een hele hoge ladder, zo hoog dat hij tot in de hemel komt. Op de ladder klimmen engelen omhoog en omlaag en helemaal bovenaan.... daar staat de Here God zelf! Hij kijkt naar Jakob en Jakob kijkt omhoog en ziet de Here God. God zegt tegen Jakob: 'Ik ben het, de God van Abraham en Isaak. Het land waar je nu op ligt te slapen, zal Ik aan jou en jouw familie geven. Je zult een hele grote familie krijgen. Ze zullen met zoveel zijn dat ze heel veel land nodig hebben om te wonen. Door jou en de families die na jou zullen leven, zullen alle mensen op de aarde gezegend worden. En dat is nog niet alles: Ik zal jou beschermen, overal waar je heen gaat. Je bent nu op reis, maar Ik zal je terugbrengen op de plaats waar je nu bent. Altijd zal ik bij je zijn', zegt God, 'net zo lang tot alles is zoals Ik je beloofd heb'.

Dan is de droom voorbij. Jakob wordt vroeg wakker en gaat rechtop zitten. Wat was dit voor een droom? Hij wordt er bang van. 'Heb ik echt God gezien? Sprak God tegen mij? Ik wist helemaal niet dat Hij hier was!' Jakob beeft van schrik.

Dan staat hij op en pakt de steen waar hij op geslapen heeft. 'Deze plaats heet vanaf nu Betel', zegt hij. Betel betekent: 'huis van God'. De steen zet hij overeind en hij giet er olie over. 'Vanaf nu zal de HEER ook mijn God zijn', zegt Jakob.

Vragen

- Jakob was alleen. Weet jij hoe het voelt om alleen te zijn?
- Toen Jakob zich alleen voelde, kwam God bij hem in een droom. Heb jij weleens over God gedroomd?

Auteur: SvK

God gaat met Jakob mee

Inleiding

Kunnen de kinderen nog terughalen waar het verhaal vorige week over ging?

Het hele gezin van Isaak ligt uit elkaar. Wat een verdriet door al die leugens. En Jakob moet vluchten. Maar het verhaal gaat verder.

Bijbelverhaal

Over de weg loopt een jonge man. Hij heeft een zak bij zich, verder niets. Hij is alleen. Want alleen is hij vertrokken van zijn ouders, zijn broer en iedereen die hij kende. Het is Jakob. Deze omgeving is nieuw voor hem. Jakob is nooit alleen geweest, altijd waren er wel mensen in de buurt. Hij leefde bij de tenten, bij de dieren, bij zijn moeder. Daar was hij bezig, samen met de knechten om voor de dieren te zorgen, of allerlei andere karweitjes te doen. Maar nadat hij zo tegen zijn vader gelogen heeft is alles veranderd. Esau was zo vreselijk boos op hem dat zijn moeder Rebekka bang was dat Esau hem zou doden. Ze is naar Isaak gegaan en heeft hem gevraagd om Jakob weg te sturen. Naar haar broer Laban. Om daar een vrouw te zoeken om mee te trouwen. Een vrouw die God kent. Niet zoals de vrouwen van Esau, die tot andere goden bidden. En daar is Isaak het mee eens. Hij roept Jakob bij zich en vertelt hem naar Laban te vertrekken, een reis van zo'n 600 kilometer. Maar hij vertelt hem dat God met hem meegaat. 'God zal net zo voor jou zorgen als Hij voor Abraham en mij heeft gedaan. Hij zal jou kinderen geven en dit land om in te wonen.' Dan stuurt hij hem weg.

En nu loopt Jakob hier. Helemaal alleen. Hij heeft prachtige woorden meegekregen. Opnieuw een zegen van zijn vader, ondanks al zijn leugens, maar nu? Nu heeft hij niets. Zelfs geen kussen om zijn hoofd op te leggen. Als hij 's avonds moe wordt en het wordt donker, moet hij gewoon buiten op de grond gaan liggen met zijn hoofd op een steen. Zou de God van Abraham, zijn opa, en van Isaak, zijn vader wel voor hem zorgen? Jakob, de leugenaar, de bedrieger? En wat zal er morgen gebeuren? Zal het hem lukken om bij zijn oom Laban te komen? Er zijn misschien wel rovers op de weg. Hij kan verdwalen of zijn oom vindt het helemaal niet fijn dat hij bij hem komt, of...

Hij heeft veel om over na te denken, maar hij is ook moe. Hij valt in slaap en droomt. In zijn droom ziet hij een trap, de trap loopt van de grond tot naar de hemel. Op de trap wandelen engelen. Naar boven en naar beneden. De HEER spreekt: 'Ik ben de HEER, de God van Abraham en Isaak. Wat ik hun heb beloofd, beloof ik ook aan jou. Het land waar jij nu ligt te slapen, Jakob, wordt later van jou. Je zult veel kinderen krijgen en zij ook weer en zij ook weer, tot niemand ze kan tellen. Zij zullen in dit land wonen. Jakob, Ik zal je beschermen, overal waar je heen gaat. Nu vertrek je uit dit land, maar Ik zal je hier ook

weer terugbrengen. Ik zal bij je blijven, Ik ga met je mee.' Na de droom wordt Jakob wakker. 'De HEER is hier! En ik wist het niet. Hier woont Hij. Wat een bijzondere plek is dit. Deze trap is de poort naar de hemel!'

Heel vroeg in de ochtend staat hij weer op. Wat was dat vannacht bijzonder! Dit wil hij nooit vergeten. Deze plaats wil hij nooit vergeten. Hier heeft hij woorden gehoord van de God van zijn opa en zijn vader. God zei dat Hij ook Jakobs God wil zijn.

Hij pakt de steen en zet die rechtop. Uit de zak haalt hij een kruikje olie en giet wat olie uit over de steen. Zo werd het een heilige steen, een gedenksteen. 'Ik noem deze plaats Betel, dat is Huis van God, omdat ik hier de trap naar de hemel, Gods huis, heb gezien!'

Jakob doet ook een belofte: 'De HEER zal mijn God zijn als Hij me helpt en me onderweg beschermt tegen gevaren. Hij zal mijn God zijn als Hij voor eten en kleren zorgt en mij ook weer terugbrengt bij mijn familie. Ik zal hier een huis van God bouwen en ik zal God, van alles wat ik verdien en krijg van Hem, ook weer aan Hem teruggeven.'

Jakob reist verder. Op weg naar een nieuw leven. Alles wordt anders, denkt hij. Maar ik weet dat de HEER met mij meegaat. Ondanks mijn leugens blijft Hij dicht bij mij. Ik heb het verknoeid, maar Hij maakt het weer nieuw. Wat is God is een betrouwbare God!

Afsluiting

Jakob is later inderdaad teruggekomen op die plek. Het is gegaan zoals God heeft beloofd.

Betel bestaat nog steeds. Het is nu een stad.

Wil God ons ook zegenen? Wanneer merk je dat? (bijvoorbeeld in de kerk) Wat belooft God ons?

Mooi om hier samen over te zingen!

Opwekking voor kinderen 185: De Here zegent jou

Auteur: NCvD

De hemel gaat open

Inleiding

Wie heeft wel eens meegemaakt dat alles ineens zo mooi, zo bijzonder is? Met een moeilijk woord noemen we dit 'euforisch', dit komt oorspronkelijk uit het Grieks. Het lijkt wel of je een beetje in de hemel bent.

Een voorbeeld hiervan is de man Simeon die in de tempel het kindje Jezus vast mag houden. Maar er zijn ook voorbeelden in je eigen leven. Als je een goed cijfer haalt voor een moeilijk vak, of als je kampioen wordt met je sportclub. Wie weet er nog meer van deze voorbeelden?

Jakob op de vlucht

Vorige week hebben we geleerd van het bedrog door Jakob, van zijn eigen vader. Hij wilde de zegen in plaats van zijn oudste broer en heeft deze ook gekregen, omdat hij zich heeft voorgedaan als zijn oudere tweelingbroer Esau. Op de vlucht gaan doet niemand voor zijn plezier. Het moet snel, je moet vlug bedenken wat je meeneemt, waar je naartoe gaat. Je weet niet wat je te wachten staat. Je gaat het onbekende tegemoet en dat is enerzijds wel avontuurlijk, maar kan aan de andere kant beangstigend zijn.

Zoals moeder Rebekka overal mee heeft geholpen, inclusief het bedrog naar vader Isaak, helpt zij Jakob ook met vluchten. Dit doet ze om twee redenen. Allereerst is Esau zo wraaklustig dat hij Jakob met het ergste van het ergste bedreigt. Ten tweede wil ze toch dat haar zoon met een meisje uit het eigen volk zal trouwen. Doordat zij een broer heeft in een ander land, is het voor Jakob mogelijk om in ieder geval onderdak te vinden, net als werk en inkomen. Dat is het belangrijkste, hiervan is Jakob verzekerd. Isaak geeft hem zelfs nog een zegen en dan kan Jakob gaan, het onbekende tegemoet.

Weer komt de zegen terug. De zegen kan niet van een mens komen, maar van God zelf. Alleen Hij kan de zegen geven, alleen dan zal de zegen vrucht dragen. Een zegen is niet alleen voor de persoon die hem krijgt bestemd, maar ook voor anderen om hem heen. Zoals het lied 'zegen mij om een zegen voor anderen te zijn'.

Jakob onderweg

Goed, Jakob heeft bedrogen en dat is heel ernstig. Toch wil dat niet zeggen dat de Here God niet met Jakob door wil, dat Hij zijn belofte zal waarmaken.

Als de vluchteling de nacht doorbrengt in een bepaalde plaats, die toen nog Luz heette, moet hij buiten slapen, zoals zovelen. Een harde steen is zijn hoofdkussen; het is akelig om je dit voor te stellen. Maar als hij eenmaal

slaapt gebeurt er iets heel bijzonders!

Jakob krijgt namelijk een droom. Zoals al vaker is gebeurd, kijk maar naar de geschiedenis van Jozef, spreekt God door een droom heen. Jakob ziet een ladder, die zo hoog is dat deze tot de hemel reikt. Engelen gaan van beneden naar boven en omgekeerd. Zij zijn het immers die hemel en aarde met elkaar verbinden. De volgorde is ook heel belangrijk. De engelen brengen namelijk de nood van de mensen naar de hemel. Omgekeerd zijn zij de boodschappers van God zelf, zij brengen het bericht van God op de aarde. Zoals de engel die Maria vertelt dat zij moeder zal worden van de Verlosser.

Dit moet een heel bijzondere ervaring zijn, het is uitzonderlijk dat Jakob dit beleeft. Het kan inderdaad dat mensen het gevoel hebben even in de hemel te kijken. Dit zien we zeker vaker in het nieuwe Testament, zoals in het Evangelie van Johannes 1:50. Dan gaat het om Natanaël, die de belofte krijgt dat hij meer te zien krijgt dan Jakob. Dan klinkt de belofte van God tot Jakob. God belooft Jakob een eigen land, dat steeds groter zal worden, onnoemelijk veel nakomelingen en bovenal veel zegen voor zijn volk, het volk Israël. Andere volken zullen Israël bejiden en ontdekken hoe groot de God van Israël is.

De plaats Betel

Als Jakob wakker wordt weet hij dat het niet 'slechts' een droom was, maar juist werkelijkheid. Meer dan ooit weet hij dat God echt bestaat, dat Hij een belofte heeft gedaan die Hij waar zal maken. Jakob weet dat Hij in alle opzichten op God kan vertrouwen, dat hij veilig is. Wat er ook gebeurt in deze onbekende reis, het onbekende tegemoet, Jakob weet dat God bij hem is en hem zal beschermen. Ook weet Jakob dat God zal zorgen dat hij voldoende te eten heeft en kleding.

Daarom geeft Jakob de plaats Luz een andere naam. Hij giet olie over de steen waarop zijn hoofd gerust heeft en noemt deze plaats 'Betel'. Letterlijk betekent dit: 'huis van God'. Daarom is deze naam ook door zoveel mensen overgenomen voor zoveel zaken: kerken en andere gebouwen die met geloof te maken hebben.

Dan de belangrijkste les die we hieruit kunnen trekken, namelijk dat als je van alles hebt verknoeid of verprutst, dan is er de betrouwbare God die weer naar je toekomt, je vergeeft en ervoor zorgt dat je weer verder kunt. Het komt allemaal van Gods kant, van de zijne, niet van onze kant. Gods belofte staat vast en niets of niemand kan dit veranderen.

Auteur: EvD